

[Tove Lindbo Larsen]

En massiv, koordineret oplysningskampagne gennem alle medierne er nødvendig. Erfaringer fra Norge, der har de samme problemer, viser, at det nytter med en offentlig aktivitet på området.

Tilsvarende må der også gennem tilskud og afgifter anlægges et ernæringspolitisk aspekt.

Der uddeles over en million måltider dagligt til mennesker uden »det frie forbrugsvalg« på hospitaler, institutioner m.v.

Grundlaget for den viden, der skal til for at kunne vejlede og handle rigtigt, skal også hentes fra en udvidet og koordineret forskning. Der er givet ressourcer at udnytte inden for den eksisterende jordbrugsforskning og ernæringsforskning.

Frygten for at ramme eksporten mener vi er ubegrundet. Danmark skal her som på andre områder hævde sig på kvalitet.

I øvrigt skal jeg henvise til beslutningsforslagets tekst og de bemærkninger, der ledsager det.

Wilhelm (VS):

På venstresocialisternes vegne skal jeg hermed fremsætte:

Forslag til folketingsbeslutning om privatisering.

(Beslutningsforslag nr. B 9).

Regeringen har som bekendt sat sig som mål at privatisere nogle af de funktioner, som alene på grund af tradition og træghed ganske u hensigtsmæssigt varetages af den offentlige sektor.

VS kan følge regeringen meget langt i denne argumentation. Der er grelle eksempler på, at opgaver i den offentlige sektor på grund af ineffektivitet og politiske fordomme ikke løses nær så effektivt eller omkostningsbevidst, som tilfældet ville være i den private sektor.

Imidlertid finder VS, at regeringen har udvist en sørgelig mangel på opfindsomhed, når det kom til stykket. VS skal derfor ikke holde sig for gode til at bistå regeringen i en god sags tjeneste.

De enkelte forslag

Forslaget om *privatisering af forsvars- og sikkerhedsopgaverne* forudsætter naturligvis, at den sikkerhedspolitiske målsætning formuleres klart og forståeligt. Allerede det ville

være et meget stort fremskridt. Erfaringerne med at henlægge disse opgaver til den offentlige sektor er, at vitale beslutninger træffes og milliarder af kroner ruller, *uden* at det på noget tidspunkt gøres klart, hvad der er den sikkerhedspolitiske målsætning. Er det at give de flest mulige danskere størst mulig chance for at overleve? Eller at sikre, at vi eller vore allierede kan slå igen, selv om vi bliver udslettet? Eller at skabe størst mulig garanti for, at vi ikke kommer under fremmed overherredømme, uanset om prisen for denne garanti så måtte være viljen til at risikere fuldstændig udslettelse? Eller noget helt fjerde eller femte?

Hvordan målsætningen skal formuleres, må selvfølgelig afgøres politisk, og kampen herom vil VS naturligvis blande sig i, jfr. bemærkningerne til forslaget. Men forslagsstillerne er overbeviste om, at *uanset* om man når frem til den ene eller den anden målsætning, så vil det eller de private firmaer, der får opgaven, og som uden ideologiske bånd eller koldkrigspsykosser søger at løse den nøgternt og omkostningsbevidst, kunne nå længere med det halve beløb, end forsvarsforligspartierne uden klart formuleret målsætning når med de fulde godt 10 mia kr.

Forslaget om *privatisering af det strafferetlige sanktionssystem* vil formentlig kunne halvere udgifterne på dette område. I offentlig regie vil det øjensynlig til stadighed være underlagt gammeltestamentlige hævnmotiver. Det private erhvervsliv ville anlægge ganske anderledes rationelle cost-benefit-analyser. Man ville øjeblikkelig være klar over, at hvis opgaven består i at mindske kriminaliteten og resocialisere lovovertrædere, så de ikke bestyrkes i en kriminel løbebane, så er fængselsanbringelse til 250.000 kr. pr. indsat pr. år noget nær det dyreste og dummeste, man kan gøre.

Forslaget om *privatisering af det økonomiske råd* tager såmænd blot højde for den udvikling, der allerede har fundet sted. VS erkender, at det kapitalistiske samfund har brug for »neutrale« autoriteter, som kan legitimere en reaktionær økonomisk politik og styrke den borgerlige indoktrinering ved *aldrig* at rejse spørgsmålet om krisens årsager. Oprettelsen af det økonomiske råd for en snes år siden var på den baggrund helt forståelig, og rådet har da også virket efter hensigten.

[Wilhjelm]

Men udviklingen siden har gjort det ganske overflødig. For nu findes der jo ikke det nok så betrængte pengeinstitut, som ikke har ansat en »cheføkonom« med præcis de samme opgaver. Nogle vil måske indvende, at det økonomiske råd taler med større vægt, fordi pengeinstitutternes egeninteresse i disse spørgsmål er så åbenbar. Men deri tager de fejl! Om de såkaldte »cheføkonomer« så ikke kan finde på andet end helt banale samentællinger af statens renteudgifter, så behandles det af pressen som epokegørende *nyheder*, og Leif Bech Fallesen fra Radioavisen står parat som mikrofonholder. Og skulle cheføkonomerne på grund af sammenfaldende ferie i et par uger forsømme markedet for økonomiske platheder, så har vi da altid Steffen Møller.

Det økonomiske råd er således ganske overflødig. Desuden ser det mindre pænt ud, at »Rød vismandsrapport« skal bero på privat initiativ og finansiering, mens alle de sorte »vismandsrapporter« finansieres af staten.

Forslaget om *privatisering af kongehuset* skal ikke nødvendigvis opfattes som en *afskaffelse*. VS erkender den meget store værdi, kongehuset har for turist- og eksporterhvervene. Men det må være slut med gratisprincip og barnepigementalitet, som i dette tilfælde er et levn fra ruder konges tid. VS er ikke i tvivl om, at værdien af PR-funktionerne vil sikre, at kongehuset ved privatiseringen vil kunne opnå mere end erstatning for de nuværende apanager.

Forslaget om *privatisering af kirken* burde være en selvfølge. Det er umuligt at begrunde, hvorfor kirkelige tilbud ikke skal betales af brugerne på linje med andre kulturelle tilbud såsom radio- og TV-udsendelser, biografilm, koncerter og sportsarrangementer. Helt selvmodsigende bliver det at opretholde gratisprincippet netop på et område, som *mindre* end noget andet opfylder alsidighedskriteriet.

Forslaget om *privatisering af pengeudstedelsen* er en logisk følge af den udvikling, der allerede har fundet sted. Finans- og pengepolitikken er i forvejen gjort uhåndterlig eller ligefrem illusorisk af de afbetalings-, kredit- og kontosystemer, som er uundværlige for et moderne, privat erhvervsliv. Og som det radikale venstre rigtigt har påpeget, så rejser indførelsen af Dankortet spørgsmålet

om, hvem der egentlig er bemyndiget til at udstede penge her i landet.

Privatiseringen af pengeudstedelsen skal selvsagt ikke være en foræring, hverken til Arbejdernes Landsbank eller til Jyske Bank, men bør foregå ved, at udstedelsesretten udliciteres til den højstbydende. Den vil formentlig kunne indbringe et trecifret milliardbeløb.

Mest oplagt af alle er dog forslaget om *privatisering af det private erhvervsliv*. Det forekommer rent ud forbløffende, at regeringen har overset dette område, især fordi det private erhvervsliv selv giver udtryk for den dybeste bekymring for uvedkommende indflydelse, som man siger – senest i forbindelse med de socialdemokratiske fagbureaukraters idé om, at *fagbevægelsen* skulle gå ind i virksomhederne med risikovillig kapital.

Hvor langt værre må det da ikke være, når *staten* omklammer det private erhvervsliv? Støtteordninger på 16 mia kr. blev det til i 1982 ifølge Management. Og så mangler endda provenutabet fra indekseringen af afskrivningerne og udgifterne til negativ indkomstskat m.v. Hvertil kommer, at de indirekte subsidier over skattelovgivningen slet ikke er forsøgt opgjort. 30 mia kr. i 1984 vil næppe være for meget sagt.

At tale om *privatisering* uden først og fremmest at privatisere det private erhvervsliv ved at gøre op med den halvoffentliggørelse, der ligger i subsidieringen, er noget ideologisk roderi. Hvem kan fæste lid til en regering, som proklamerer *privatisering* som sit ideologiske kendemærke, og som ikke engang forsøger at reprivatilisere det private erhvervsliv?

De statsfinansielle konsekvenser

I bemærkningerne til de enkelte forslag har forslagsstillerne søgt at opgøre besparelserne for det offentlige. Bortset fra udliciteringen af retten til pengeudstedelse, som unddrager sig et kvalificeret skøn, vil forslagene forbedre statens finanser med sammenlagt ca. 40 mia kr. på årsbasis.

Nogle vil hævde, at der er tale om ren talmagi, og at forbedringerne ikke er reelle, idet ingenting kommer af ingenting undtagen lommeuld. Det må vi pure afvise. Præcis den samme indvending ville jo kunne rettes mod regeringens privatiseringsforslag.

[Wilhelm]

Lad mig slutte med en ordforklaring af Ivan Malinowski, »Hvad nu«, 1983:

PRIVAT er et ord der kommer af latinsk »privare« der betyder berøve: noget der er privat er taget fra samfundet og et folk der udsættes for »privatisering« er, før det får set sig om berøvet al gensidighed og således ikke længer noget folk.

Den første sag på dagsordenen var:

1) Første behandling af lovforslag nr. L 17:

Forslag til lov om gennemførelse af konvention om, hvilken lov der skal anvendes på kontraktlige forpligtelser, m.v.

(Fremsat 6/10 83).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Torben Lund (S):

Jeg vil starte med at sige, at vi er positive over for harmonisering af lovreglerne inden for kontraktrettens område i EF-landene. Det er i virkeligheden en fortsættelse af det harmoniseringsarbejde, man har startet på andre områder inden for EF-fællesskabet, derunder retternes kompetence og fuldbyrdelse af retsafgørelser.

Jeg skal ikke på nogen måde gå i detaljer med konventionen. Det er et ret indviklet område, og der er mange detaljer, som vi nok skal have gennearbejdet i udvalget; men vi er tilfredse med, at man i det store og hele forsøger at tilstræbe en fortsættelse af gældende dansk praksis på området.

Jeg er lidt i tvivl om, hvorvidt man rammer dansk praksis på alle områder, men det er forhold, som vi må tage op under udvalgsbehandlingen. Jeg vil godt specielt fremhæve, at jeg synes, det er godt, man i konventionen forbedrer den danske forbrugers retsbeskyttelse i forhold til de hidtidige regler i lov om løse køb af international karakter.

Vi er som sagt positive over for lovforslaget, men ønsker at få det gennearbejdet mere i detaljer. Jeg vil godt allerede her ved førstebehandlingen rose justitsministeren og

justitsministeriet, fordi man har lavet et meget grundigt forberedelsesarbejde. Det er nogle meget grundige motiver, man har taget med i bemærkningerne til lovforslaget. Jeg tror, det vil kunne lette retsanvendelsen for både landets domstole og landets advokater siden hen.

Annelise Gotfredsen (KF):

Jeg vil da gerne fortsætte den rosetale, som den tidligere ordfører har påbegyndt, for det er nødvendigt og væsentligt, at der kommer en harmonisering på dette område, og der er udført et dygtigt arbejde. Det er, som ministeren selv siger, et meget kompliceret arbejde. Vi ved alle, at det er lidt af et mareridt for en ung stud. jur. at blive eksamineret inden for dette område.

Jeg er enig med den tidligere ordfører i, at i detaljerne er det rimeligt, at vi bearbejder dette lovforslag grundigt i udvalget, men i øvrigt kan vi sige, at vi naturligvis ser positivt på lovforslaget og anbefaler det til vedtagelse. Det er jo et led i samarbejdet mellem EF-landene, og det er, så vidt jeg da kan bedømme det, i god overensstemmelse med det, som hidtil har været antaget i dansk retspraksis og -litteratur.

Vi ser altså frem til en drøftelse af enkelthederne i udvalget og går ind for lovforslaget.

Povl Brøndsted (V):

Da venstres ordfører, hr. Bjørn Elmquist, er forhindret i at være til stede, har jeg lovet at udtrykke på hans vegne, at venstre vil støtte dette lovforslag. Venstre finder forslaget godt og veludarbejdet.

Men hr. Bjørn Elmquist stiller et spørgsmål til ministeren: hvorfor er dette udkast ikke udarbejdet i forbindelse med samarbejdet i Europarådet i stedet for? Der er flere lande med end i EF-kredsen, bl.a. ville vi så også have de nordiske lande med, og vi må jo arbejde for, at flest muligt kommer med i konventionen – FN f.eks. Endvidere er netop sådanne emner præcis Europarådets samarbejdsområde. Hr. Bjørn Elmquist agter som formand for det juridiske udvalg i Europarådet at tage sagen op med henblik på at få flere lande opfordret til at slutte sig til forslaget.